

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 05 stycznia 2024 r.
znak sprawy: WPR.wrg.071.3.2023
telefon: 22 623 18 42
e-mail: Iwona.Sikorska@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady
Izb Rolniczych

Dotyczy: warunków przyznawania pomocy w ramach interwencji I.10.5 Rozwój małych gospodarstw w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo Pana Prezesa popierające wniosek Mazowieckiej Izby Rolniczej w sprawie zmiany warunków przyznawania pomocy w ramach interwencji I.10.5 Rozwój małych gospodarstw w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, przekazuję wyjaśnienia.

Zgodnie z Wytycznymi szczegółowymi w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.10.5 Rozwój małych gospodarstw jednym z kryteriów wyboru operacji jest uczestnictwo w systemach jakości. Punkty przyznaje się za uczestnictwo lub planowane uczestnictwo w:

1) unijnym systemie jakości:

- a) rolnictwo ekologiczne – 4 punkty, pod warunkiem objęcia tym systemem co najmniej 50 % powierzchni użytków rolnych tego gospodarstwa,
 - b) innym niż rolnictwo ekologiczne unijnym systemie jakości (wymienionym w treści ww. wytycznych) – 2 punkty;
- 2) krajowym systemie jakości (wymienionym w treści ww. wytycznych) – 1 punkt.

Punkty są przyznawane, jeżeli:

- 1) zawarta w biznesplanie koncepcja zmian strukturalnych w gospodarstwie przewiduje produkcję objętą systemem jakości, za który mają zostać przyznane punkty;
- 2) rolnik uczestniczy w systemie jakości lub zobowiąże się do uczestnictwa w systemie jakości przed dniem złożenia wniosku o płatność pierwszej raty pomocy.

Uczestnictwo w systemie jakości musi być potwierdzone ważnym certyfikatem lub świadectwem jakości.

Celem tak skonstruowanego rozwiązania jest skierowanie pomocy **przede wszystkim do tych gospodarstw**, które już na etapie składania wniosku o przyznanie pomocy uczestniczą w systemie jakości. Uzupełniająco dopuszczono wypełnienie tego kryterium później pod warunkiem, że nastąpi to do momentu złożenia wniosku o wypłatę pierwszej raty pomocy. Z tego powodu wnioskodawcy przed ubieganiem się o pomoc w ramach interwencji I.10.5 powinni ocenić czy są w stanie posiadać ważny certyfikat w terminie określonym w wytycznych szczegółowych. Jeżeli nie, wówczas powinni zastosować inne kryteria wyboru lub złożyć wnioski w kolejnym naborze.

W interwencji I.10.5 pomoc przyznaje się na operację, w wyniku realizacji której nastąpi wzrost wartości sprzedaży brutto produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie co najmniej o 30% w stosunku do ustalonej dla gospodarstwa wartości przychodu bazowego i nie mniej niż do poziomu odpowiadającego równowartości minimalnego wynagrodzenia w roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy.

Należy zauważyć, że wnioskodawca przedstawia w biznesplanie koncepcję zmian

strukturalnych w gospodarstwie służących zwiększeniu orientacji rynkowej gospodarstwa, w tym zmiany w zakresie wzrostu wartości sprzedaży produktów rolnych. Rolnik wskazuje prognozowany w roku docelowym przychód ze sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie oraz określa sposób, w jaki realizacja operacji doprowadzi do osiągnięcia wzrostu wartości sprzedaży (brutto) produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie do prognozowanego poziomu.

Ponadto, kluczowym elementem biznesplanu jest plan marketingowy operacji, w którym wnioskodawca opisuje m. in.: rynek, na jakim prowadzona będzie działalność (określenie bezpośredniej konkurencji, potencjalnych klientów), wybór strategii (określenie sposobu w jaki prowadzona będzie sprzedaż, narzędzi promocji oraz reklamy, które zostaną zastosowane wobec odbiorców produktów) oraz prognozy sprzedaży produktów z uwzględnieniem kalkulacji cen i wielkości sprzedaży.

A zatem, restrukturyzacja gospodarstwa wymaga przeprowadzenia zasadniczych zmian w gospodarstwie, które prowadzą do zwiększenia jego orientacji rynkowej oraz są dokonywane z uwzględnieniem zmian w otoczeniu oraz wewnętrznych potrzeb danego gospodarstwa.

Ponadto, beneficjent jest zobowiązany do osiągnięcia w wyniku realizacji operacji określonego wzrostu wartości sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie oraz utrzymania określonego poziomu przychodu co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.

Celem ww. działań jest zrealizowanie operacji, która doprowadzi do trwałej orientacji rynkowej gospodarstwa, dlatego też rolnicy, którzy uzależniają uczestnictwo w danym systemie jakości wyłącznie od otrzymania wsparcia w ramach omawianej interwencji mogą nie być wystarczająco przygotowani na przeprowadzenie zasadniczych zmian w gospodarstwie, polegających na wejściu w system zarządzania, w tym produkcji oparty o metody produkcji ekologicznej lub inne systemy jakości żywności (np. integrowanej produkcji roślin).

Reasumując, w celu możliwie optymalnej (*i ograniczającej ryzyko zwrotu pomocy z powodu nieuzyskania odpowiedniego certyfikatu*) realizacji opisanych wyżej działań (*prowadzących do trwałej orientacji rynkowej gospodarstwa*) istotnym jest, aby rolnik, projektując zmiany strukturalne w gospodarstwie, zaplanował je w taki sposób, aby

(najpóźniej) do etapu wypłaty pierwszej raty pomocy mógł wywiązać się z deklaracji dot. uczestnictwa w systemach jakości (potwierzonego ważnym certyfikatem lub świadectwem jakości).

Zaproponowany w piśmie KRIR warunek, aby wypłata pierwszej raty pomocy w interwencji I.10.5 (w przypadku uzyskania punktów za kryterium wyboru uczestnictwo w systemach jakości) była możliwa także w przypadku gdy beneficjent „rozpoczął procedury związane z uzyskaniem certyfikatu (system jakości) np. zaświadczenie o zgłoszeniu się do firmy certyfikującej lub zaświadczenie o odbytym szkoleniu” **rodzi ryzyko zwrotu pomocy.**

Należy bowiem zauważyć, że mogą wystąpić sytuacje, w których wynik kontroli jednostki certyfikującej nie będzie pozytywny (*brak wydania certyfikatu*), co będzie wiązało się ze zwrotem uzyskanej pomocy w ramach omawianej interwencji.

Zgodnie z Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 w zakresie celu szczegółowego 2 *Zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i długoterminowej, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację*, jako jedną z głównych potrzeb dotyczących gospodarstw rolnych, w tym małych gospodarstw, zidentyfikowano rozwój produkcji żywności wysokiej jakości, w tym ekologicznej. Z uwagi na to, produkcja w systemach jakości jest jedną z głównych potrzeb i tym samym wiodącym kryterium przy wyborze operacji do przyznania pomocy w interwencji „Rozwój małych gospodarstw”.

Należy w tym miejscu podkreślić, że zgodnie z przepisami rozporządzenia 2021/2115 (art. 79 ust. 1 zdanie drugie) (1), celem kryteriów wyboru jest zapewnienie równego traktowania wnioskodawców, lepszego wykorzystania zasobów finansowych i ukierunkowania wsparcia zgodnie z celem interwencji. Dlatego też, pomoc UE powinna być skierowana do tych odbiorców, którzy zapewnią najlepsze wykorzystanie ograniczonych środków finansowych oraz realizację celów danej interwencji.

Z uwagi na przedstawioną powyżej argumentację, resort rolnictwa nie przewiduje zmian w wytycznych szczegółowych dla interwencji I.10.5 Rozwój małych gospodarstw w postulowanym przez Krajową Radę Izb Rolniczych brzmieniu.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.

Do wiadomości:

Pani Halina Szymańska, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.